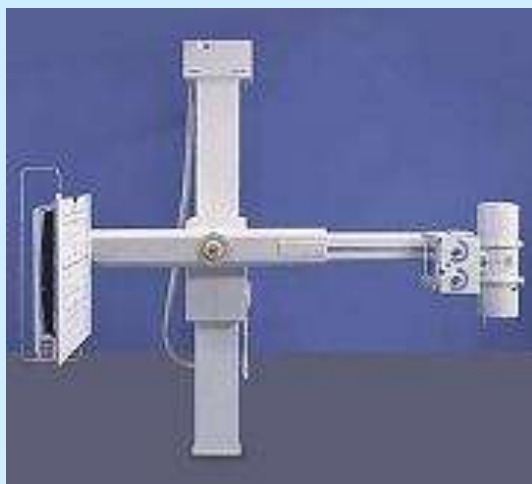

A TETSZŐLEGES IRÁNYÚ FELVÉTELEZÉS SUGÁRVÉDELMI KÉRDÉSEI MULTIFUNKCIÓS ORVOSI RÖNTGENBERENDEZÉSEKNÉL

Várad Csaba, Ballay László, Porubszky Tamás

Országos „Frédéric Joliot-Curie” Sugárbiológiai és
Sugáregészségügyi Kutató Intézet

Multifunkciós (univerzális felvételi) berendezés

C karos

S karos

mennyezeti állvány

A multifunkciós berendezés előnyei a diagnosztikában

A fekvő páciensről frontális, oldalirányú és szabad felvételt is lehet készíteni, valamint álló páciens felvételezésére is alkalmas.

Sugárvédelem a szabványokban

MSz 824:1999

„Álló helyzetű kazettatartó mögött a használati sugárzás elleni védelem felületének a padlószinttől számított 2 m magasságig és 1,5 m szélességig kell kiterjednie.

Megjegyzés:

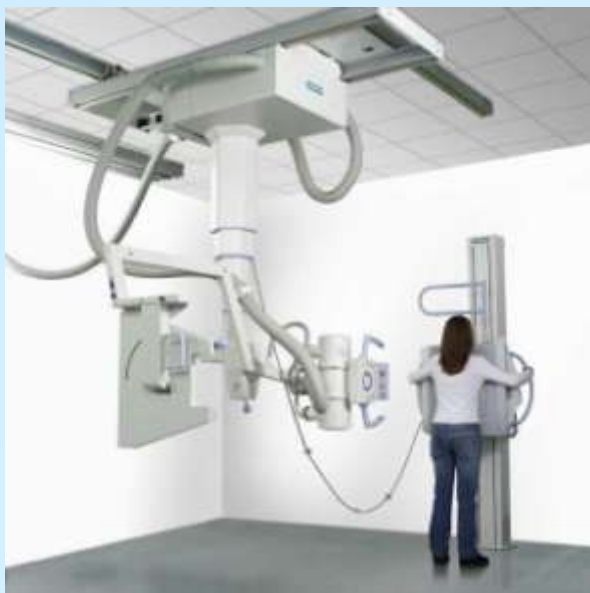
Egyes felvételi asztalok esetén szükség lehet olyan oldalirányú felvételre is, ahol a kazettát nem telepített kazettatartó tartja (például baleseti felvételek készítésekor). Ezeket a lehetséges sugárirányokat a tervezővel előre közölni kell.”

MSz EN 60601-1-3:1995

**”A PRIMER NYALÁB ELLENI SUGÁRVÉDŐ ÁRNYÉKOLÁSnak a legnagyobb KÉPFELVEVŐ TERÜLETen legalább a FÓKUSZ-KÉPFELVEVŐ-ESZKÖZ távolság 2%-ával túl kell nyúlnia.,,
(200 cm esetén 4 cm)**

Rögzített (fali) felvételi állvány

A sugárvédelem meghatározható: az állvány mögött 2 m magas és 1,5 m széles védelem.

(150 kV-nál 4 mm ólomgyenérték, ez fallal együtt (12 cm tégl) kb. 3 mm ólomlemez jelent).

A sugárvédelem problémája

A berendezések egy része „collimator control”-al rendelkezik (a kazetta, képdetektor méreténél nem lehet nagyobbra nyitni a sugárrekeszt, csak szűkíteni).

Vannak azonban olyan berendezések, technikák (szabad felvétel), ahol a sugárrekesz manuálisan túlnyitható.

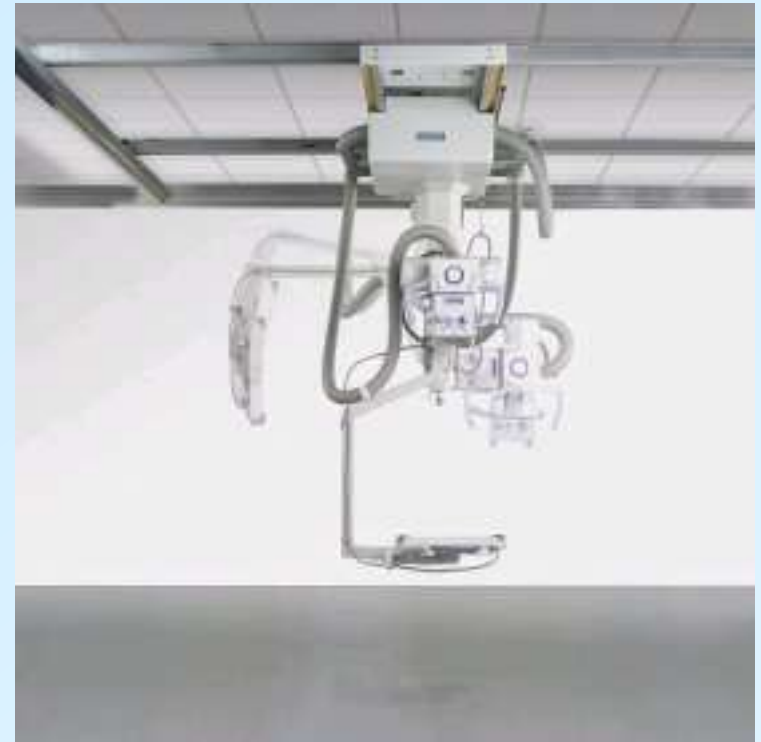
Ez problémát jelenthet a nem fixen telepített, „mobil”, sok irányba mozgatható képdetektor(tartók) esetén.

„Mobil” képdetektor

A fix telepítésű berendezésnél a felvételezési sík meghatározható.

Mennyezeti felfüggesztés esetén a felvételezési síkja nem határozható meg.

Megmértük néhány detektortartó sugárgyengítését

(Sajnos műszaki leírást nem sikerült szerezni.)

Mérési eredmények

(CR kazetta)

SID 150 cm.

Detektor: MPD.

Beállított értékek: $U=81$ kV, $i=100$ mA, $t=100$ ms ($Q=10$ mAs).

Kazettatartó előtt:

Fókusz-detektor távolság: 145 cm.

Mért érték: $K_a = 201,6$ μ Gy.

1 m-re korrigált érték: $K_a = 423,86$ μ Gy.

Kazettatartó mögött:

Fókusz-detektor távolság: 157 cm.

Mért érték: $K_a = 0,750$ μ Gy.

1 m-re korrigált érték: $K_a = 1,85$ μ Gy.

A sugárgyengítés aránya: **229,28**

Mérési eredmények

(Flat panel)

SID 120 cm.

Detektor R100

Beállított értékek: $U=90$ kV, $Q=10$ mAs. (2,5 cm Al)

Detektortartó előtt:

Fókusz-detektor távolság: 110 cm.

Mért érték: $K_a = 177$ μ Gy.

1 m-re korigált érték: $K_a = 214,2$ μ Gy.

Detektortartó mögött:

Fókusz-detektor távolság: 128 cm.

Mért érték: **nem jelzett a műszer.**

Megállapítható, hogy a mérésekben szereplő kazettatartók sugárgyengítési aránya több, mint 200-szoros.

XXXVI. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam, Hajdúszoboszló, 2011. május 3-5.

Összefoglalás

A multifunkciós berendezés:

- **megkönnyíti és meggyorsítja a diagnosztikai eljárást**
- **a detektortartó a mérések szerint elegendő sugárvédelmet biztosít**
- **a sugárrekesz manuális túlnyitása lehetséges**
- **rögzített (fali) állvány esetén a sugárvédelmet a szabvány előírja**
- **a „mobil”, sok irányba mozgatható detektortartók esetén mi a sugárvédelmi megoldás?**

A teljes helyiségnek a direkt sugárzás elleni védelme? vagy csak meghatározott irányok árnyékolása?

Például a szomszédos helyiségek felhasználása miatt (tartózkodó, váró, stb.).

Köszönöm a megtisztelő
figyelmüket